

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

HAYRİYE ÖZDEMİR BAŞVURUSU

Başvuru Numarası : 2013/3434

Karar Tarihi : 25/6/2015

Başkan : Alparslan ALTAN

Üyeler : Serdar ÖZGÜLDÜR
Celal Mümtaz AKINCI
Muammer TOPAL
M. Emin KUZ

Raportör : Şebnem NEBİOĞLU ÖNER

Başvurucu : Hayriye ÖZDEMİR

Vekili : Av. Abdulkadir SAYIKAN

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, boşanma davası sonrasında velayet hakkı tanınan çocuğun soyadını değiştirme talebiyle açılan davanın reddedilmesi nedeniyle aile hayatına saygı hakkının, karar sonucunu etkileyecek olan iddiaların derece mahkemesi kararlarında karşılanmamış olması nedeniyle gerekçeli karar hakkının ve karar düzeltme talebinin reddi üzerine para cezasına hükmedilmesi nedeniyle mahkemeye erişim hakkının ihlal edildiği iddiaları hakkındadır.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru, 20/5/2013 tarihinde Diyarbakır 6. Asliye Hukuk Mahkemesi vasıtasıyla yapılmıştır. Dilekçe ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesi neticesinde başvuruda, Komisyona sunulmasına engel teşkil edecek bir eksikliğin bulunmadığı tespit edilmiştir.

3. İkinci Bölüm Birinci Komisyonunca, kabul edilebilirlik incelemesi Bölüm tarafından yapılmak üzere dosyanın Bölüme gönderilmesine karar verilmiştir.

4. Bölüm Başkanı tarafından 11/7/2014 tarihinde, başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

5. Başvurunun belgeleri ve eklerinin bir örneği görüş için Adalet Bakanlığına (Bakanlık) gönderilmiştir. Bakanlığın 12/9/2014 tarihli görüş yazısı, 25/9/2014 tarihinde başvuru vekiline tebliğ edilmiş olup başvuru tarafından Bakanlık görüşüne karşı beyanda bulunulmamıştır.

III. OLAY VE OLGULAR

A. Olaylar

6. Başvuru formu ve ekleri ile başvuruya konu yargılama dosyası içeriğinden tespit edilen olaylar özetle şöyledir:

7. Başvurucu, Diyarbakır 1. Aile Mahkemesinin E.2002/768, K.2003/46 sayılı ilamı ile boşanmış ve müşterek çocuğun velayeti annesi olan başvurucuya verilmiştir.

8. Başvurucu, Diyarbakır 5. Asliye Hukuk Mahkemesine verdiği 24/2/2012 tarihli dilekçe ile boşanma davası sonrası velayeti kendisine verilen çocuğun soyadının, boşandığı eşinin soyadı yerine kendi soyadı olan “Özdemir” olarak değiştirilmesine karar verilmesini talep etmiştir.

9. Diyarbakır 5. Asliye Hukuk Mahkemesinin 16/4/2012 tarihli ve E.2012/246, K.2012/56 sayılı kararı ile davanın kabulüne hükmedilmiş ve karar gerekçesinde, Anayasa Mahkemesinin 8/12/2011 tarihli ve E.2010/119, K.2011/165 sayılı kararı ile, 21/6/1934 tarihli ve 2525 sayılı Soyadı Kanunu’nun 4. maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “*evliliğin feshi veya boşanma hallerinde çocuk anasına tevdi edilmiş olsa bile babasının seçtiği veya seçeceği soyadını alır*” şeklindeki ibarenin iptal edildiği ve iptal kararının Resmî Gazete’de yayımlanmış olduğu, bu kapsamda annenin, çocuğun soyadının kendi soyadı ile değiştirilmesi yönündeki talebinde haklı neden bulunduğu tespitlerine yer verilmiştir.

10. Karar temyiz edilmekle, Yargıtay 18. Hukuk Dairesinin 6/6/2012 tarihli ve E.2012/5587, K.2012/7122 sayılı kararı ile bozulmuştur. Bozma kararının gerekçesinde, 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu’nun 321. maddesi hükmüne göre doğru nesepli çocuğun; babanın (ailenin) soyadını taşıyacağı, boşanma veya ölüm üzerine velayetin annede olmasının soyadında herhangi bir değişikliğe neden olamayacağı, babanın soyadı veya çocuk reşit olduktan sonra kendi soyadı, usulüne uygun olarak açacağı bir dava sonunda verilecek kararla değişmedikçe çocuğun soyadının da değişmeyeceği ifade edilmiştir.

11. Bozma sonrası Diyarbakır 5. Asliye Hukuk Mahkemesinin E.2012/814 sırasına kaydı yapılan davanın yargılaması neticesinde, Mahkemenin 24/9/2012 tarihli ve E.2012/814, K.2012/359 sayılı kararı ile davanın reddine karar verilmiş ve karar gerekçesi olarak Yargıtay bozma ilamına işaret edilmiştir.

12. İlk derece mahkemesi kararı temyiz edilmekle, Yargıtay 18. Hukuk Dairesinin 17/1/2013 tarihli ve E.2012/14097, K.2013/412 sayılı kararı ile onanmış, karar düzeltme talebi aynı Dairenin 8/4/2013 tarihli ve E.2013/39345, K.2013/5688 sayılı kararı ile reddedilmiş, ret kararı 3/5/2013 tarihinde başvurucu vekiline tebliğ edilmiştir.

13. Başvurucu 20/5/2013 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

B. İlgili Hukuk

14. 4721 sayılı Kanun’un “Soyadı” kenar başlıklı 321. maddesi şöyledir:

“Çocuk, ana ve baba evli ise ailenin; (...) soyadını taşır. Ancak, ana önceki evliliğinden dolayı çifte soyadı taşıyorsa çocuk onun bekârlık soyadını taşır.”

15. 4721 sayılı Kanun’un “Adın değiştirilmesi” kenar başlıklı 27. maddesi şöyledir:

“Adın değiştirilmesi, ancak haklı sebeplere dayanılarak hâkimden istenebilir.

Adın değiştirildiği nüfus siciline kayıt ve ilân olunur.

Ad değişmekle kişisel durum değişmez.

Adın değiştirilmesinden zarar gören kimse, bunu öğrendiği günden başlayarak bir yıl içinde değiştirme kararının kaldırılmasını dava edebilir."

16. 2525 sayılı Kanun'un Anayasa Mahkemesi'nin 8/12/2011 tarihli ve E.2010/119, K.2011/165 sayılı kararı ile iptal edilen 4. maddesinin ikinci fıkrasının birinci cümlesi şöyledir:

"Evliliğin feshi veya boşanma hallerinde çocuk anasına tevdi edilmiş olsa bile babasının seçtiği veya seçeceği adı alır."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

17. Mahkemenin 25/6/2015 tarihinde yapmış olduğu toplantıda, başvurunun 20/5/2013 tarihli ve 2013/3434 numaralı bireysel başvurusu incelenip gereği düşünüldü:

A. Başvurucunun İddiaları

18. Başvurucu, boşanma davası sonrasında müşterek çocuğun velayetinin kendisine verildiğini, çocuğun velayeti kendisinde olduğu için resmî işlemler de dâhil olmak üzere çocuğun bütün işlemleriyle kendisinin ilgilendiğini ve soyadları farklı olduğu için sürekli nüfus aile kayıt tablosu ve boşanma ilamı ibraz etmek zorunda kaldığını, benzer hususların çocuğun ve kendisinin mağduriyetine neden olduğunu, soyadı değişikliği talebiyle açtığı davada; talepleri, Anayasa Mahkemesinin 2525 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ilgili bölümünü iptal eden kararına dayandığı hâlde bu hususun mahkeme kararlarında karşılanmayarak gerekçesiz bırakıldığını, verilen kararın eşitlik ilkesine aykırı olduğunu, ayrıca karar düzeltme talebinin reddi neticesinde aleyhine para cezasına hükmedildiğini belirterek Anayasa'nın 10., 36., 40. ve 153. maddelerinde tanımlanan haklarının ihlal edildiğini iddia etmiştir.

B. Değerlendirme

19. Anayasa Mahkemesi, olayların başvuru tarafından yapılan hukuki nitelendirmesi ile bağlı değildir. Başvurucu tarafından Anayasa'nın 10., 36., 40. ve 153. maddelerinde tanımlanan haklarının ihlal edildiği iddia edilmiş olmakla beraber, ihlal iddialarının mahiyeti gereği Anayasa'nın 10., 20. ve 36. maddeleri açısından değerlendirme yapılması uygun görülmüştür.

1. Kabul Edilebilirlik Yönünden

a. Gerekçeli Karar Hakkının İhlali İddiası

20. Başvurucu, tarafı olduğu yargılama sürecinde talepleri, Anayasa Mahkemesinin verdiği iptal kararına dayandığı hâlde bu hususun derece mahkemesi kararlarında değerlendirilmediğini belirterek gerekçeli karar hakkının ihlal edildiğini iddia etmiştir.

21. Bakanlık görüşünde, Anayasa Mahkemesinin önceki kararlarına ve bu kapsamda sunulan görüşlerine atfen, başvurunun bu kısmı hakkında görüş sunulmayacağı bildirilmiştir.

22. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (Sözleşme) metni ile Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) kararlarından ortaya çıkan ve adil yargılanma hakkının somut

görünümleri olan alt ilke ve haklar, esasen Anayasa'nın 36. maddesinde yer verilen adil yargılanma hakkının da unsurlarıdır. Gerekçeli karar hakkı da adil yargılanma hakkının somut görünümlerinden biri olup Anayasa Mahkemesi de Anayasa'nın 36. maddesi uyarınca inceleme yaptığı birçok kararında ilgili hükmü, Sözleşmenin 6. maddesi ve AİHM içtihadı ışığında yorumlamak suretiyle Sözleşme'nin lafzi içeriğinde yer alan ve AİHM içtihadıyla adil yargılanma hakkının kapsamına dâhil edilen gerekçeli karar hakkı gibi ilke ve haklara, Anayasanın 36. maddesi kapsamında yer vermektedir (*Güher Ergun ve diğerleri*, B. No: 2012/13, 2/7/2013, § 38). Ayrıca hakkaniyete uygun yargılamanın bir unsuru olan gerekçeli karar hakkı, Anayasa'nın 141. maddesinin birinci fıkrası uyarınca mahkemelerin uyması gereken bir yükümlülük olarak düzenlenmiştir.

23. Mahkeme kararlarının gerekçeli olması, kanun yoluna başvurma olanağını etkili kullanabilmek ve mahkemelere güveni sağlamak açısından, hem tarafların hem kamunun menfaatini ilgilendirmekte olup kararın gerekçesi hakkında bilgi sahibi olunmaması, kanun yoluna müracaat imkânını da işlevsiz hâle getirecektir. Bu nedenle mahkeme kararlarının dayanaklarının yeteri kadar açık bir biçimde gösterilmesi zorunludur (*Tahir Gökatalay*, B. No: 2013/1780, 20/3/2013, § 67).

24. Mahkeme kararlarının gerekçeli olması, adil yargılanma hakkının unsurlarından biri olmakla beraber bu hak, yargılamada ileri sürülen her türlü iddia ve savunmaya ayrıntılı şekilde yanıt verilmesi gerektiği şeklinde anlaşılamaz. Bu nedenle, gerekçe gösterme zorunluluğunun kapsamı kararın niteliğine göre değişebilir. Bununla birlikte başvurunun, usul veya esasa dair ayrı ve açık yanıt verilmesi gereken iddialarının cevapsız bırakılmış olması hak ihlaline neden olmaktadır. Bunun yanı sıra kanun yolu mahkemelerince verilen karar gerekçelerinin ayrıntılı olmaması da bu hakkın ihlal edildiği şeklinde yorumlanmamalıdır. Kanun yolu mahkemelerince verilen bu tür kararların, ilk derece mahkemesi kararlarında yer verilen gerekçelerin kabul edilmiş olduğu şeklinde yorumlanması uygun olup bu durumda, üst derece mahkeme tarafından önceki mahkeme kararının gerekçesinin benimsendiği kabul edilmelidir (*Muhittin Kaya ve Muhittin Kaya İnşaat Ltd. Şti.*, B. No: 2013/1213, 4/12/2013, § 26).

25. Başvuru konusu olayda başvurucu tarafından, velayeti kendisine verilen çocuğun soyadının kendi soyadı ile değiştirilmesi talebiyle dava açıldığı, ilk derece mahkemesinin 16/4/2012 tarihli karar gerekçesinde, Anayasa Mahkemesi'nin 8/12/2011 tarihli ve E.2010/119, K.2011/165 sayılı kararı ile 2525 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "*evliliğin feshi veya boşanma hallerinde çocuk anasına tevdi edilmiş olsa bile babasının seçtiği veya seçeceği soyadını alır*" şeklindeki ibarenin iptal edildiği ve iptal kararının Resmî Gazete'de yayımlanmış olduğu, bu kapsamda annenin, çocuğun soyadının kendi soyadı ile değiştirilmesi yönündeki talebinde haklı neden bulunduğu tespitlerine yer verildiği; temyiz edilen kararın, 4721 sayılı Kanun'un 321. maddesi hükmüne göre doğru nesepli çocuğun babanın (ailenin) soyadını taşıyacağı, boşanma veya ölüm üzerine velayetin annede olmasının soyadında herhangi bir değişikliğe neden olamayacağı; babanın soyadı veya çocuk reşit olduktan sonra kendi soyadı, usulüne uygun olarak açacağı bir dava sonunda verilecek kararla değişmedikçe çocuğun soyadının da değişmeyeceği ifade edilerek bozulduğu, ilk derece mahkemesinin bozma sonrası karar gerekçesinde, Yargıtay bozma ilamı işaret edilerek başvurunun talebinin reddedildiği, ilk derece mahkemesince oluşturulan karar ve gerekçesi hukuka uygun bulunmak suretiyle kanun yolu mahkemelerinin denetiminden geçerek kesinleştiği, kanun yolu mercisince kararlarda ayrıntılı gerekçeye yer verilmediği görülmekle birlikte bozma kararında, işaret edilen yönde hüküm kuran ilk derece mahkemesi gerekçesinin benimsendiği anlaşıldığından başvurunun, Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan gerekçeli karar hakkının

ihlal edildiğine yönelik iddiasının “açıkça dayanaktan yoksun olması” nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekir.

b. Mahkemeye Erişim Hakkının İhlali İddiası

26. Başvurucu, karar düzeltme talebinin reddine dair Yargıtay ilamında, aleyhine para cezasına hükmedilmesi nedeniyle adil yargılanma hakkının ihlal edildiğini iddia etmiştir.

27. Bakanlık görüşünde, söz konusu iddia hakkında değerlendirmede bulunulmamıştır.

28. Başvuruya konu yargılama faaliyetinde, başvurunun karar düzeltme talebinin reddedilmesi üzerine 18/6/1927 tarihli ve 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu’nun 442. maddesi uyarınca 219,00 TL para cezasına hükmedildiği anlaşılmaktadır.

29. Karar düzeltme para cezasına hükmedilmesinin adil yargılanma hakkına aykırı olduğu yönündeki iddialar, Anayasa Mahkemesi tarafından mahkemeye erişim hakkı bağlamında daha önce birçok kez incelenmiş ve iddiaya konu düzenlemenin, verilen yargı hizmeti karşılığında bireylerin az da olsa bu hizmetin maliyetine katkı sağlamasını temin ederek gereksiz yere karar düzeltme yoluna başvurulmasının önlenmesi ve sonucu itibarıyla temelden yoksun ihtilafların ve aşırı masrafların önünün alınmasıyla yargının aşırı iş yükünden kurtarılacak adaletin doğru yönetimi ve yargı hizmetinin daha iyi verilmesinin sağlanması, genel olarak adaletin uygun bir biçimde yerine getirilmesi ile de tüm bireylerin haklarının korunmasının temin edilmesi meşru amacına yönelik olduğu tespitlerine yer verilmiştir (*Tahir Gökatalay*, §§ 36-44).

30. Somut başvuru açısından da söz konusu tespitlerden ayrılmayı gerektiren bir durumun söz konusu olmadığı, başvurunun karar düzeltme kanun yolu öncesinde de hukuki korunma talebini ilk derece mahkemesi ve temyiz mercisi olmak üzere iki dereceli bir yargılama prosedüründe ileri sürme imkânının bulunduğu ve başvuru dosyası kapsamından karar düzeltme talebinin reddi neticesinde hükmedilen para cezasının başvuru üzerinde önemli bir ekonomik yük teşkil ettiğine dair bir kanaate ulaşılmadığı, bu suretle karar düzeltme başvurusunun reddedilmesi üzerine başvuru aleyhine hükmedilen para cezasının, mahkemeye başvurma hakkının fiilen ve etkili bir biçimde kullanılmasını engellemediği sonucuna varılmakla, başvurunun mahkemeye erişim hakkının ihlal edildiği yönündeki iddiasının, diğer kabul edilebilirlik şartları yönünden incelenmeksizin “açıkça dayanaktan yoksun olması” nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekir.

c. Aile Hayatına Saygı Hakkının İhlali İddiası

31. Başvurunun incelenmesi neticesinde, açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşıldığından başvurunun bu kısmının kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

2. Esas Yönünden

32. Başvurucu, boşanma davası sonrasında velayeti kendisine verilen çocuğunun soyadını değiştirme talebiyle açtığı davanın reddedilmesi nedeniyle Anayasa’nın 20. maddesinde tanımlanan hakkının ihlal edildiğini iddia etmiştir.

33. Bakanlık görüş yazısında, soyadı değiştirme talepleri ile çocuğun ve kadının soyadı bağlamında AİHM içtihadına konu edildiği görülen soyadının; Sözleşme’nin 8. maddesinin koruma alanında olduğunun, Anayasa Mahkemesi tarafından da benzer konuların Anayasa’nın 17. maddesi bağlamında değerlendirildiğinin, AİHM tarafından

benzer ihlal iddialarına ilişkin incelemelerde Sözleşme'nin 8. maddesinin ayrımcılığı yasaklayan 14. madde ile birlikte ele alındığının ve bunun yanı sıra birçok uluslararası sözleşmede kadın ve erkeğin evlenirken, evlilik süresince ve evliliğin sona ermesi hâlinde eşit hak ve yükümlülüklerle sahip olması gerektiğine işaret edildiğinin, ayrıca Anayasa Mahkemesinin 8/11/2011 tarihli ve E.2010/119, K.2011/165 sayılı kararı kapsamında evliliğin feshi veya boşanma hâllerinde çocuk annesine tevdi edilmiş olsa bile babasının seçtiği veya seçeceği soyadını alacağı hükmünü taşıyan 2525 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ikinci fıkrasının Anayasa'nın 10. ve 41. maddelerine aykırı olduğundan bahisle iptal edilmiş olduğunun, yapılacak değerlendirmede göz önünde bulundurulması gerektiği ifade edilmiştir.

34. Anayasa'nın 148. maddesinin üçüncü fıkrası ile 30/11/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 45. maddesinin (1) numaralı fıkrası hükümlerine göre Anayasa Mahkemesine yapılan bir bireysel başvurunun esasının incelenebilmesi için kamu gücü tarafından müdahale edildiği iddia edilen hakkın, Anayasa'da güvence altına alınmış olmasının yanı sıra Sözleşme ve Türkiye'nin taraf olduğu ek protokollerinin kapsamına girmesi gerekir. Bir başka ifadeyle Anayasa ve Sözleşme'nin ortak koruma alanı dışında kalan bir hak ihlali iddiasını içeren başvurunun kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi mümkün değildir (Onurhan Solmaz, B. No: 2012/1049, 26/3/2013, § 18).

35. Anayasa'nın "Özel hayatın gizliliği" kenar başlıklı 20. maddesi şöyledir:

"Herkes, özel hayatına ve aile hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkına sahiptir. Özel hayatın ve aile hayatının gizliliğine dokunulamaz.

Milli güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlık ve genel ahlâkın korunması veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması sebeplerinden biri veya birkaçına bağlı olarak, usulüne göre verilmiş hâkim kararı olmadıkça; yine bu sebeplere bağlı olarak gecikmesinde sakınca bulunan hallerde de kanunla yetkili kılınmış merciin yazılı emri bulunmadıkça; kimsenin üstü, özel kâğıtları ve eşyası aranamaz ve bunlara el konulamaz. Yetkili merciin kararı yirmidört saat içinde görevli hâkimin onayına sunulur. Hâkim, kararını el koymadan itibaren kırksekiz saat içinde açıklar; aksi halde, el koyma kendiliğinden kalkar.

Herkes, kendisiyle ilgili kişisel verilerin korunmasını isteme hakkına sahiptir. Bu hak; kişinin kendisiyle ilgili kişisel veriler hakkında bilgilendirilme, bu verilere erişme, bunların düzeltilmesini veya silinmesini talep etme ve amaçları doğrultusunda kullanılıp kullanılmadığını öğrenmeyi de kapsar. Kişisel veriler, ancak kanunda öngörülen hallerde veya kişinin açık rızasıyla işlenebilir. Kişisel verilerin korunmasına ilişkin esas ve usuller kanunla düzenlenir."

36. Anayasa'nın "Ailenin korunması ve çocuk hakları" kenar başlıklı 41. maddesi şöyledir:

"Aile, Türk toplumunun temelidir ve eşler arasında eşitliğe dayanır.

Devlet, ailenin huzur ve refahı ile özellikle ananın ve çocukların korunması ve aile planlamasının öğretimi ile uygulanmasını sağlamak için gerekli tedbirleri alır, teşkilatı kurar.

Her çocuk, korunma ve bakımdan yararlanma, yüksek yararına açıkça aykırı olmadıkça, ana ve babasıyla kişisel ve doğrudan ilişki kurma ve sürdürme hakkına sahiptir.

Devlet, her türlü istismara ve şiddete karşı çocukları koruyucu tedbirleri alır.”

37. Sözleşme’nin “Özel ve aile hayatına saygı hakkı” kenar başlıklı 8. maddesi şöyledir:

“(1) Herkes özel ve aile hayatına, konutuna ve yazışmasına saygı gösterilmesi hakkına sahiptir.

(2) Bu hakkın kullanılmasına bir kamu makamının müdahalesi, ancak müdahalenin yasayla öngörülmüş ve demokratik bir toplumda ulusal güvenlik, kamu güvenliği, ülkenin ekonomik refahı, düzenin korunması, suç işlenmesinin önlenmesi, sağlığın veya ahlakın veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması için gerekli bir tedbir olması durumunda söz konusu olabilir.”

38. Başvuru konusu olayda başvuru, velayeti kendisine tevdi edilen çocuğun soyadını değiştirme talebinin reddedilmesi nedeniyle anayasal haklarının ihlal edildiğini iddia etmektedir.

39. Velayet, reşit olmayan çocuklarının bakım ve gözetimi konusunda anne ve babaya verilen hak ve yükümlülüklerden oluşan bir müessese olup bu bağlamda çocuğun bakım ve eğitimi, kanuni temsili, mal varlığının yönetimi ve çocuğun menfaatlerinin korunması için hukuki temel oluşturmaktadır. Yakın bir geçmişe kadar anne ve babanın çocukları üzerindeki hâkimiyet hakkı olarak görülen velayet, günümüzde hem bir yükümlülük hem de bir hak olarak kabul görmektedir.

40. Bakanlık görüşünde isim hakkının, Anayasa’nın 17. maddesi kapsamında değerlendirildiği yönünde görüş bildirilmiştir.

41. Anayasa’nın 17. maddesinin birinci fıkrasında herkesin, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahip olduğu belirtilmekte olup bu düzenlemede yer verilen “maddi ve manevi varlığı koruma ve geliştirme hakkı”, Sözleşme’nin 8. maddesi çerçevesinde özel yaşama saygı hakkı kapsamında güvence altına alınan fiziksel ve zihinsel bütünlük hakkı ile bireyin kendisini gerçekleştirme ve kendisine ilişkin kararlar alabilme hakkına karşılık gelmektedir. Bireyin yaşamıyla özdeşleşen ve kişiliğinin ayrılmaz bir unsuru hâline gelen, birey olarak kimliğin belirlenmesinde en önemli unsurlardan biri ve vazgeçilmez, devredilmez, kişiye sıkı surette bağlı bir kişilik hakkı olan soyadının da kişinin manevi varlığı kapsamında olduğu açıktır. Cinsiyet, doğum kaydı gibi kimlik bilgileri ve aile bağlarıyla ilgili bilgiler ile bunlarda değişiklik ve düzeltme yapılmasını isteme hakkının yanı sıra isim hakkı da Anayasa Mahkemesi tarafından, Anayasa’nın 17. maddesi kapsamında değerlendirilmektedir (AYM, E.2011/34, K.2012/48, K.T.30/3/2012; AYM, E.2009/85, K.2011/49, K.T.10/3/2011). Bununla birlikte somut başvuruda olduğu gibi velayet hakkı tevdi edilen çocuğun soyadının, başvurunun kendi soyadı ile değiştirilmesi yönündeki talebi, velayet hakkı ve bu kapsamdaki yetkilerin kullanımı ile ilgili olmakla, Anayasa’nın 20. maddesi kapsamında ele alınması gereken bir hukuki değerdir.

42. Çeşitli hukuk sistemlerinde koruma, bakım ve gözetim hakkı veya benzer terimlerle ifade edilen velayet hakkı kapsamında, çocuğun soyadını belirleme hakkı da yer almakta olup söz konusu hukuki değer, velayet hakkının ifası ve bu bağlamda aile bağlarının sürdürülmesi noktasındaki fonksiyonu nedeniyle aile hayatına saygı hakkının güvence kapsamında yer almaktadır.

43. Aile yaşamına saygı hakkı, Anayasanın 20. maddesinin birinci fıkrasında güvence altına alınmıştır. Madde gerekçesi de dikkate alındığında resmî makamların özel

hayata ve aile hayatına müdahale edememesi ile kişinin ferdi ve aile hayatını kendi anladığı gibi düzenleyip yaşayabilmesi gereğine işaret edildiği görülmekte olup söz konusu düzenleme, Sözleşme'nin 8. maddesi çerçevesinde korunan aile yaşamına saygı hakkının Anayasadaki karşılığını oluşturmaktadır. Ayrıca Anayasa'nın 41. maddesinin, Anayasa'nın bütünselliği ilkesi gereği, özellikle aile yaşamına saygı hakkına ilişkin pozitif yükümlülüklerin değerlendirilmesi bağlamında göz önünde bulundurulması gerektiği açıktır.

44. Aile yaşamındaki temel ilişkiler kadın ve erkek ile ebeveyn ve çocuk arasındaki ilişkilerdir. Resmî evlilik birlikleri kural olarak aile hayatı kapsamında güvence altına alınmakta olup evlilik içinde doğan çocuklar da kendiliğinden evlilik ilişkisinin bir parçası sayılırlar. Bu çerçevede, çocuğun doğumundan itibaren çocuk ve ebeveyn arasında aile yaşamı anlamına gelen bir bağ kurulduğunun kabulü gerekir (Benzer yöndeki AİHM kararı için bkz. *Gluhakovic/Hrvatistan*, B. No: 21188/09, 12/4/ 2011, §§ 54 ve 60). Başvuru konusu olayda başvurusunun çocuğu, evlilik içinde dünyaya gelmiş olup hukuken mevcut olan ailenin bir parçasıdır. Bu bağlamda, boşanma davası sonucunda velayet hakkı kendisine verilmiş edilmiş olan başvuru ile çocuğu arasındaki söz konusu ilişki, aile yaşamının kurulması için yeterlidir.

45. 4721 sayılı Kanun'un velayet hakkına ilişkin 335. maddesinde, ergin olmayan çocuğun, ana ve babasının velayeti altında olduğu, yasal sebep olmadıkça velayetin ana ve babadan alınamayacağı belirtilmek suretiyle evlilik ilişkisi süresince velayet hakkının ve bu kapsamdaki yetkilerin ortak kullanımına işaret edilmiş, aynı Kanun'un 336. maddesinde evlilik devam ettiği sürece ana ve babanın velayeti birlikte kullanacağı, ortak hayata son verilmesi veya ayrılık hâlinde hâkimin, velayeti eşlerden birine verebileceği, ana ve babadan birinin ölümü hâlinde velayetin sağ kalana, boşanmada ise çocuğun bırakıldığı tarafa ait olduğu hüküm altına alınmıştır.

46. Velayet hakkı kapsamındaki yetkiler dâhilinde olan çocuğun soyadının belirlenmesi hususu ise evliliğin feshi veya boşanma bağlamında, 2525 sayılı Kanun'un Anayasa Mahkemesi'nin 8/12/2011 tarihli ve E.2010/119, K.2011/165 sayılı kararı ile iptal edilen 4. maddesinin ikinci fıkrasının birinci cümlesinde düzenlenmiş ve ilgili hükümde, evliliğin feshi veya boşanma hâllerinde çocuk anasına tevdi edilmiş olsa bile çocuğun, babasının seçtiği veya seçeceği adı alacağı belirtilmiştir. Esasen söz konusu düzenlemenin 17/2/1926 tarihli ve 743 sayılı mülga Türk Kanunu Medenisi'nin 152. maddesinde yer alan, kocanın evlilik birliğinin reisi olduğu kabulüne dayandığı anlaşılmaktadır. 4721 sayılı Kanun ile söz konusu düzenleme kaldırılmış ve eşlerin oturacakları konutu birlikte seçecekleri, birliği beraberce yönetecekleri, eşlerden her birinin, ortak yaşamın devamı süresince ailenin sürekli ihtiyaçları için evlilik birliğini temsil edecekleri yönünde düzenlemeler getirilmek suretiyle eşlerin evlilik birliğinde eşit hak ve yükümlülükler sahip olduğu kabul edilmiştir.

47. Velayet hakkı ve bu bağlamdaki yetkilerin kullanımı da dâhil olmak üzere cinsiyetler arası eşitlik ve cinsiyete dayalı ayrımcılıkla ilgili hususlar, insan hakları ile ilgili birçok uluslararası hukuk belgesinde de yer almaktadır. Türkiye'nin 4/6/2003 tarihinde onayladığı, Birleşmiş Milletler Medeni ve Siyasal Haklar Sözleşmesi'nin 23. maddesinin 4. fıkrasında taraf devletlerin; eşlerin evlenirken, evlilik süresince ve evliliğin sona ermesinde eşit hak ve sorumluluklara sahip olmalarını sağlamak için gerekli tedbirleri alacakları, Kadınlara Karşı Her Türü Ayrımcılığın Ortadan Kaldırılmasına İlişkin Sözleşme'nin 16. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (g) bendinde ise yine taraf devletlerin, kadınlara karşı evlilik ve aile ilişkileri konusunda ayrımı önlemek için gerekli bütün önlemleri alacakları ve özellikle kadın erkek eşitliğine dayanılarak aile adı, meslek ve iş seçimi dâhil her iki eş için geçerli, eşit kişisel haklar sağlayacakları düzenlemesine yer verilmiştir.

48. İç hukuk ve uluslararası hukuk alanında yer verilen söz konusu düzenlemeler paralelinde, 2525 sayılı Kanun'un evliliğin feshi veya boşanma hâllerinde çocuk anasına tevdi edilmiş olsa bile çocuğun, babasının seçtiği veya seçeceği adı alacağını belirten 4. maddesinin ikinci fıkrasının birinci cümlesi, Anayasa Mahkemesi'nin 8/12/2011 tarihli ve E.2010/119, K.2011/165 sayılı kararı ile iptal edilmiş ve iptal kararı gerekçesinde, kadın ve erkeğin evlilik süresince ve evliliğin sona ermesinde eşit hak ve sorumluluklara sahip olmaları gereğine yer veren uluslararası sözleşme hükümlerine de atıf yapılmak suretiyle ve eşlerin, evliliğin devamı boyunca ve boşanmada sahip oldukları hak ve yükümlülükler bakımından aynı hukuksal konumda oldukları, erkeğe velayet hakkı kapsamında tanınan çocuğun soyadını seçme hakkının kadına tanınmamasının, velayet hakkının kullanılması bakımından cinsiyete göre ayırım yapılması sonucunu doğuracağı belirtilmek suretiyle itiraz konusu kuralın, Anayasa'nın 10. ve 41. maddelerine aykırı görülmesi nedeniyle iptaline karar verilmiş ve söz konusu iptal kararı 14/2/2012 tarihli ve 28204 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

49. Bunun yanı sıra Türk hukukunda ad ve soyadının belirli nedenlere dayanılarak değiştirilmesine imkân tanındığı, bu bağlamda 4721 sayılı Kanun'un 27. maddesinde adın değiştirilmesi hususundaki taleplerin haklı sebeplere dayanılarak ileri sürülebileceğinin ve adın değiştirilmesinden zarar gören kişilerin, değişikliği öğrenme tarihlerinden itibaren bir yıl içinde değiştirme kararının kaldırılmasını dava edebileceklerinin düzenlendiği görülmektedir.

50. Somut başvuru açısından başvurunun, velayeti kendisine tevdi edilen çocuğun soyadının kendi soyadı ile değiştirilmesi yönündeki talebinin reddine ilişkin yargısal kararın, başvurunun aile hayatına saygı hakkına bir müdahale oluşturduğu açıktır.

51. Anayasa'nın 20. maddesinde, bu hakkın tüm boyutlarına ilişkin olmadığı anlaşılan birtakım sınırlama sebeplerine yer verilmiş olmakla beraber, özel sınırlama nedeni öngörülmemiş olan hakların dahi hakkın doğasından kaynaklanan bazı sınırları bulunmakta, ayrıca Anayasa'nın diğer maddelerinde yer alan kurallara dayanılarak da bu hakların sınırlanması mümkün olabilmektedir. Bu noktada Anayasanın 13. maddesinde yer alan güvence ölçütleri işlevsel niteliği haizdir (*Sevim Akat Eşki*, B. No: 2013/2187, 19/12/2013, § 33).

52. Anayasa'nın "*Temel hak ve hürriyetlerin sınırlanması*" kenar başlıklı 13. maddesi şöyledir:

"Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz."

53. Belirtilen Anayasa hükmü, hak ve özgürlükleri sınırlama ve güvence rejimi bakımından temel öneme sahip olup Anayasa'da yer alan bütün hak ve özgürlüklerin yasa koyucu tarafından hangi ölçütler göz önünde bulundurularak sınırlandırılabilceğini ortaya koymaktadır. Anayasa'nın bütünselliği ilkesi çerçevesinde, Anayasa kurallarının bir arada ve hukukun genel kuralları göz önünde tutularak uygulanması zorunlu olduğundan belirtilen düzenlemede yer alan başta yasa ile sınırlama kaydı olmak üzere tüm güvence ölçütlerinin, Anayasa'nın 20. maddesinde yer verilen hakkın kapsamının belirlenmesinde de gözetilmesi gerektiği açıktır (*Sevim Akat Eşki*, § 35).

54. Hak ve özgürlüklerin yasayla sınırlanması ölçütü anayasa yargısında önemli bir yere sahiptir. Hak ya da özgürlüğe bir müdahale söz konusu olduğunda öncelikle tespiti

gerekten husus, müdahaleye yetki veren bir kanun hükmünün yani müdahalenin hukuki bir temelini mevcut olup olmadığıdır (*Sevim Akat Eşki*, § 36).

55. Sözleşme'nin lafzı ve AİHM içtihadı uyarınca da Sözleşme'nin 8. maddesi kapsamında yapılacak bir müdahalenin meşruluğu, öncelikle söz konusu müdahalenin yasa uyarınca gerçekleştirilmesine bağlı olup müdahalenin, yasal olma şartını taşımadığının tespiti hâlinde Sözleşmenin 8. maddesinin (2) numaralı fıkrasında yer alan diğer güvence ölçütleri tetkik edilmeksizin müdahalenin ilgili maddeye aykırı olduğu sonucuna ulaşılmaktadır (*Bykov/Rusya*, B. No: 4378/02, 10/3/2009, § 82).

56. Anayasa'nın 20. maddesi kapsamında yapılan bir müdahalenin, yasal olma şartını sağladığının kabulü için müdahalenin kanuni bir dayanağının bulunması zorunludur. Bununla birlikte, temel hak ve hürriyetlerin sınırlandırılmasına ilişkin kanunların şeklen var olması yeterli değildir. Yasalılık ölçütü aynı zamanda maddi bir içeriği de gerektirmekte olup bu noktada yasanın niteliği önem kazanmakta, yasayla sınırlama ölçütü aynı zamanda belirlilik ve erişilebilirliği ifade etmektedir. Temel hakların sınırlandırılması alanında, ilgili yasal düzenlemenin; içerik, amaç ve kapsam bakımından belirli ve muhataplarının hukuksal durumlarını algılayabilecekleri açıklıkta olması zorunlu olup belirlilik unsurunu taşımayan bir kanun hükmünün, bireysel hak ve özgürlüklere Anayasa'nın meşru saymadığı bir müdahale anlamına geleceği açıktır.

57. Özellikle temel hakların sınırlandırılması söz konusu olduğunda hak sùjelerinin hukuksal durumlarının takdirinde ortaya çıkacak belirsizlik, bu alanda getirilen güvencelerin işlevsiz hâle gelmesine neden olabilecektir. Bu bağlamda, hukuk devleti ilkesinin bir türevi veya alt ilkesi olarak görülebilecek olan belirlilik ilkesi hukuksal güvenlikle de doğrudan bağlantılıdır. Zira ilgili kanuni düzenlemenin, hangi davranış veya olgulara hangi hukuksal sonuçların bağlanacağını ve bu bağlamda kamusal makamlar için nasıl bir müdahale yetkisinin doğacağını belirli bir kesinlik ölçüsünde ortaya koyması durumunda bireylerin, hak ve yükümlölüklerini öngörerek davranışlarını bu doğrultuda tanzim etmeleri olanaklı hâle gelecektir.

58. Bununla birlikte, her ihtimale çözüm getiremeyecek olan yasal mevzuatın gereken koruma seviyesi, büyük ölçüde, ilgili metnin düzenlediği alan ve içeriğiyle birlikte, muhataplarının niteliği ve sayısıyla yakından bağlantılıdır. Bu nedenle kuralın karmaşık olması ya da belirli ölçülerde soyutluk içermesi ve bu nedenle hukuki yardım ile tam olarak anlaşılabilir hâle gelmesi veya kullanılan kavramların anlamlarının hukuksal değerlendirme sonucunda ortaya çıkması tek başına hukuken öngörülebilirlik ilkesine aykırı görülemez. Bunun yanı sıra Anayasa'nın sistematik yorumundan da destek alınmak suretiyle farklı ağırlıklar atfedilebilecek olan hakların niteliği, belirtilen alanlara ilişkin kanuni düzenlemelerde aranacak belirlilik oranını da farklılaştırabilecektir. Bu bağlamda ilgili kanuni düzenleme temel haklara ne oranda müdahale ediyorsa söz konusu düzenlemede aranacak belirlilik oranı da aynı doğrultuda yükselecektir.

59. Bu kapsamda hak ya da özgürlüğe müdahale eden kural, belirli ölçülerdeki takdir alanını elbette uygulayıcıya sunabilir. Fakat bu takdir alanının sınırlarının da yeterli açıklıkta belirlenmesi ve kuralın asgari bir kesinlik içermesi gerekmektedir. Zira belirlilik şartına riayet edilmemesi hâlinde yasama ve yürütme yetkisini kullanan organların, kaynağını anayasadan almayan bir yetkiyi kullanmaları söz konusu olabilecektir. Bu çerçevede, etkin bir temel hak korumasının sağlanabilmesi için müdahaleye temel alınan yasanın lafzı ve yorumlanması bağlamında asgari bir kesinliğin sağlanması zorunludur.

60. Yasa yapma tekniği açısından daha somut kavram ve düzenlemelere yer verilmesinin olanaklı olmaması durumunda, yargılama ve hukuksal yorum yöntemleriyle belirlenebilir kavramların kullanılması mümkün olmakla birlikte söz konusu hukuksal yorumun sınırını da ilgili yasal düzenlemenin lafzının çizmesi gerektiği açıktır. Bu bağlamda söz konusu kanun hükmünün uygulanmasında yeknesaklığın sağlanmamış olması, belirsizliğin bir göstergesi olarak kabul edilebilir.

61. Müdahaleye temel alınan kanun hükmünün yorumlanması Anayasa Mahkemesinin görevi olmamakla birlikte başta yargısal organlar olmak üzere kamusal makamların, ilgili yasa hükmünün uygulanmasında anayasaya uygun bir yorum tarzını benimsemeleri gerekmektedir. Bu bağlamda Anayasa Mahkemesinin görevi, söz konusu yorum ve uygulamanın Anayasa'ya uygunluğunun denetimi ile sınırlıdır.

62. Somut başvuruda, başvuru tarafından derece mahkemeleri nezdinde, 2525 sayılı Kanun'un Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen hükmüne de dayanılmak suretiyle, özellikle söz konusu müdahalenin kanuni dayanağının tartışma konusu yapıldığı görülmektedir.

63. Başvuru konusu olayda başvuruçunun, velayeti kendisine verilen çocuğun soyadının kendi soyadı ile değiştirilmesi yönündeki talebinin, ilk derece mahkemesinin 16/4/2012 tarihli kararı ile Anayasa Mahkemesinin 8/12/2011 tarihli ve E.2010/119, K.2011/165 sayılı kararı kapsamında 2525 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ikinci fıkrasında yer alan *"evliliğin feshi veya boşanma hallerinde çocuk anasına tevdi edilmiş olsa bile babasının seçtiği veya seçeceği soyadını alır"* şeklindeki ibarenin iptal edildiği ve iptal kararının Resmî Gazete'de yayımlanmış olduğu, bu nedenle annenin, çocuğun soyadının kendi soyadı ile değiştirilmesi talebinde haklı neden bulunduğu belirtilerek kabul edildiği, temyiz edilen kararın, 4721 sayılı Kanun'un 321. maddesi hükmüne göre doğru nesepli çocuğun babanın (ailenin) soyadını taşıyacağı, boşanma veya ölüm üzerine velayetin annede olmasının soyadında herhangi bir değişikliğe neden olamayacağı, babanın soyadı veya çocuk reşit olduktan sonra kendi soyadı, usulüne uygun olarak açacağı bir dava sonunda verilecek kararla değişmedikçe çocuğun soyadının da değişmeyeceği ifade edilerek bozulduğu, bozma kararı sonrasında ilk derece mahkemesince, bozma kararına atfen davanın reddedildiği ve kararın derecattan geçerek kesinleştiği anlaşılmaktadır.

64. Bu kapsamda, söz konusu ret kararının hukuki dayanağı olarak 4721 sayılı Kanun'un 321. maddesine işaret edildiği ve söz konusu Kanun hükmünün, *"Çocuk, ana ve baba evli ise ailenin; (...) soyadını taşır. Ancak, ana önceki evliliğinden dolayı çifte soyadı taşıyorsa çocuk onun bekârlık soyadını taşır."* düzenlemesini içerdiği görülmektedir. 4721 sayılı Kanun veya özel kanunlarda evlilik birliğinin sona ermesini müteakip çocuğun soyadının tespiti ve düzenlenmesi hususunda özel bir düzenlemenin yer almadığı, evliliğin feshi veya boşanma hâlinde çocuğun soyadının belirlenmesine ilişkin münhasır bir düzenleme ilk defa soyadı iktisabı bağlamında 2525 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ikinci fıkrasının birinci cümlesinde yer almakla birlikte, bu hükmün Anayasa Mahkemesinin ilgili yargısal süreçten önce yürürlüğe giren 8/12/2011 tarihli ve E.2010/119, K.2011/165 sayılı kararı ile iptal edilmiş olduğu anlaşılmaktadır. Bununla birlikte 4721 sayılı Kanun'un 27. maddesinde genel olarak, belirli koşullarla ad ve soyadının değiştirilmesi hususunda talepte bulunma imkânının tanındığı ve adın değiştirilmesi husundaki taleplerin haklı nedenlere dayanılarak ileri sürülebileceğinin düzenlendiği görülmektedir.

65. Boşanma sonrası velayet hakkı tanınan ebeveynler tarafından, somut başvuruya benzer mahiyetteki taleplerin sıklıkla yargısal kararlara konu olduğu, söz konusu başvurularda genellikle müdahalenin kanunilik unsurunun tartışma konusu yapıldığı ve farklı hukuksal yorumların söz konusu olduğu, bu bağlamda özellikle 4721 sayılı Kanun'un

27. maddesi ve temel haklara ilişkin uluslararası sözleşme hükümlerinden hareketle verilen ilk derece mahkemesi kararlarının Hukuk Genel Kurulu kararlarına da konu edildiği anlaşılmaktadır (HGK, E.2013/18-1755, K.2015/1039, K.T.13/3/2015).

66. Bu çerçevede ilk derece mahkemesinin 16/4/2012 tarihli kararında, velayet hakkı ve içerdiği koruma ve gözetim yükümlülükleri ve bu bağlamdaki yetki ve sorumluluklar ile 4721 sayılı Kanun'un 27. maddesi hükmüne istinaden, 2525 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ikinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan düzenlemenin iptal edilmek suretiyle yürürlükten kalktığı belirtilerek 4721 sayılı Kanun'un 27. maddesine atıfla başvurunun, çocuğunun soyadının kendi soyadı ile değiştirilmesi talebinde haklı neden bulunduğunu yönündeki tespit de dikkate değerdir (bkz. § 9).

67. Yukarıda yer verilen tespitler ışığında, boşanma sonrası velayeti anneye verilen çocuğun soyadının ne olacağı konusunda açık bir düzenlemenin bulunmaması ve farklı yargısal kararların verildiği dikkate alındığında başvuruya konu müdahalenin kanuni dayanağı olarak gösterilen Kanun hükmünün, başvurunun velayeti altındaki çocuğun soyadının değiştirilmesi talebinin reddedilmesi şeklindeki müdahale bağlamında, belirlilik şartını sağlamadığı anlaşılmaktadır.

68. Müdahalenin kanunilik unsurunu taşımadığı sonucuna ulaşılmakla, söz konusu müdahale açısından diğer güvence ölçütlerine riayet edilip edilmediğinin ayrıca değerlendirilmesine gerek görülmemiştir.

69. Açıklanan nedenlerle, başvurunun Anayasa'nın 20. maddesinde güvence altına alınan aile hayatına saygı hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

70. Başvurunun Anayasa'nın 20. maddesinde güvence altına alınan aile hayatına saygı hakkının ihlal edildiği sonucuna varılarak ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmak üzere kararın ilgili mahkemesine gönderilmesine karar verilmiş olmakla (bkz. § 74), başvurunun Anayasa'nın 10. maddesinde tanımlanan hakkının ihlal edildiği yönündeki iddiasının ayrıca değerlendirilmesine gerek görülmemiştir.

3. 6216 Sayılı Kanunun 50. Maddesi Yönünden

71. Başvurucu, ihlalin tespitiyle uyumsuzluk hakkında yeniden yargılama yapılmasına ve uğradığı manevi zarar karşılığında 10.000,00 TL manevi tazminata hükmedilmesini talep etmiştir.

72. Bakanlık görüşünde, ihlal sonuçlarının giderimine ilişkin görüş bildirilmemiştir.

73. 6216 sayılı Kanun'un "Kararlar" kenar başlıklı 50. maddesinin (2) numaralı fıkrası şöyledir:

"Tespit edilen ihlal bir mahkeme kararından kaynaklanmışsa, ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldırmak için yeniden yargılama yapmak üzere dosya ilgili mahkemeye gönderilir. Yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar bulunmayan hâllerde başvurucu lehine tazminata hükmedilebilir veya genel mahkemelerde dava açılması yolu gösterilebilir. Yeniden yargılama yapmakla yükümlü mahkeme, Anayasa Mahkemesinin ihlal kararında açıkladığı ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldıracak şekilde mümkünse dosya üzerinden karar verir."

74. Mevcut başvuruda Anayasa'nın 20. maddesinin ihlal edildiği tespit edilmiş olmakla, ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmak üzere kararın Diyarbakır 5. Asliye Hukuk Mahkemesine gönderilmesine karar verilmesi gerekir.

75. Başvurucu tarafından manevi tazminat talebinde bulunulmuş olmakla beraber, yeniden yargılama yapılmak üzere dosyanın ilgili mahkemesine gönderilmesine karar verilmesinin, başvurunun ihlal iddiası açısından yeterli bir tazmin oluşturduğu anlaşıldığından başvurunun manevi tazminat talebinin reddine karar verilmesi gerekir.

76. Başvurucu tarafından yapılan ve dosyadaki belgeler uyarınca tespit edilen 198,35 TL harç ve 1.500,00 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 1.698,35 TL yargılama giderinin başvurucaya ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Başvurucunun,

1. Gerekçeli karar hakkının ihlal edildiği yönündeki iddiasının “*açıkça dayanaktan yoksun olması*” nedeniyle KABUL EDİLEMEZ OLDUĞUNA,

2. Mahkemeye erişim hakkının ihlal edildiği yönündeki iddiasının “*açıkça dayanaktan yoksun olması*” nedeniyle KABUL EDİLEMEZ OLDUĞUNA,

3. Anayasa'nın 20. maddesinin ihlal edildiği yönündeki iddiasının KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

4. Anayasa'nın 20. maddesinde güvence altına alınan aile hayatına saygı hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

B. İhlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmak üzere kararın Diyarbakır 5. Asliye Hukuk Mahkemesine gönderilmesine,

C. Başvurucunun manevi tazminata ilişkin talebinin REDDİNE,

D. Başvurucu tarafından yapılan 198,35 TL harç ve 1.500,00 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 1.698,35 TL yargılama giderinin BAŞVURUCUYA ÖDENMESİNE,

E. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvurunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal faiz uygulanmasına,

25/6/2015 tarihinde OY BİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Alparslan ALTAN

Üye
Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye
Celal Mümtaz AKINCI

Üye
Muammer TOPAL

Üye
M. Emin KUZ